

Sakspapirer for Formannskapet

Saksnr.: Utvalg
161/08 Formannskapet

Møtedato
29.04.2008

HØRING - LOVFORSLAG OM FINANSINSTITUSJONERS NAVNEBRUK

Arkivsaknr.
08/15484

Møtedato:
29.04.2008

Møtesaksnr.
161/08

Forslag til vedtak:

Formannskapet vedtar Rådmannens forslag til høringsuttalelse i forbindelse med lov om finansinstitusjoners navnebruk.

Trondheim kommune

Bakgrunn

Finansdepartementet har sendt ut et høringsforslag om endringer i navneloven for finansinstitusjoner. Høringsforslaget ble sendt ut 15. februar 2008, med høringsfrist 15. mai 2008. Trondheim kommune er i utgangspunktet ikke høringsinstans i denne forbindelse, men fordi Fokus Bank har hovedkontor og tung tilstedeværelse i Trondheim, har Formannskapet bedt Rådmannen utarbeide et forslag til høringsuttalelse.

Bakgrunnen for Finansdepartementets lovforslag går tilbake til Danske Banks søknad om å omdanne Fokus Bank til filial av Danske Bank. Denne søknaden ble fremmet for norske myndigheter i mai 2006. Kredittilsynet var den gang positiv til denne omdanningen, men med en del forbehold. Disse forbeholdene gikk blant annet på hvordan banken skulle benytte sitt navn, hvor det ble forutsatt at det skulle fremgå av merkenavnet at Fokus bank er en filial av Danske Bank. Trondheim kommune sendte også i forbindelse med filialiseringen en høringsuttalelse hvor Formannskapet som ett av flere momenter understreket betydningen av at Fokus Bank navnet kunne videreføres.

Tillatelse til å omdanne Fokus Bank til filial av Danske Bank ble tatt i Finansdepartementet ble gitt av Finansdepartementet den 19. desember 2006. Departementet krevde blant annet at det må fremgå klart at Fokus Bank er en filial av Danske Bank. For Trondheim kommune var det viktig at den juridiske omdanningen organisasjonsmessig ikke skulle innebære noen svekkelse av Fokus Banks kompetanse- og beslutningsmiljø i Trondheim – eller konkurransemessige rolle i det norske markedet. Så langt har man med utgangspunkt i dette grunn til å være fornøyd med utviklingen.

Om lovforslaget

Finansdepartementet setter fokus på viktige hensyn overfor norske bankkunder i høringsbrevet sitt, og vektlegger hensynet til åpenhet, ryddighet og trygghet for norske bankkunder som bakgrunn for lovforslaget.

Hovedtrekkene i høringsforslaget fra Finansdepartementet er:

- Finansdepartementet vil pålegge finansinstitusjoner å bruke sitt foretaksnavn.
- Finansdepartementet foreslår å forby finansinstitusjoner å benytte ordene "bank" eller "forsikring" i andre navn enn foretaksnavnet.

Finansdepartementet fremfører tre hensyn som departementet ønsker å ivareta som begrunnelse for forslaget til lovendring:

Hensynet til konkurransen

Finansdepartementet vil ikke at finansinstitusjoners navnebruk skal skape forvirring overfor kundene ved at det brukes navn på institusjoner som har opphørt å eksistere eller at finansinstitusjoner markedsføres med andre navn enn institusjonens virkelige navn.

Banksikringsordningen

Den norske banksikringsordningen gir en sikring på inntil to millioner kroner for innskudd i enkeltstående norske finansinstitusjoner. Hvis én bank markedsføres gjennom flere merkenavn innenfor samme juridiske enhet, vil kunden bare være sikret for til sammen to millioner kroner.

Taushetsplikten

Taushetspliktreglene for finansinstitusjoner gjelder innen én og samme juridiske enhet.

Villedende navnebruk kan således gjøre det vanskelig for kundene å holde seg orientert om

Trondheim kommune

hvem som sitter på hvilken informasjon vedrørende kundeforholdet, noe som for eksempel vil kunne vanskeliggjøre en forhandlingssituasjon for kunden.

Konkurransesituasjonen mellom aktorene i bank- og forsikringsnæringen

Å gjøre navneendringer i en merkevare vil alltid være forbundet med kostnader og mulig tap av konkurranseevne – ikke minst hvis den er påtvunget. En sterk merkevare er resultatet av systematisk oppbygging over mange år. En påtvunget fjerning eller endring av et merkenavn, kan oppleves som at myndighetene eksproprierer selskapets merkenavn. En påtvunget navneendring kan innebære at en institusjon blir påført en markedsmessig konkurranseulemppe i forhold til andre aktører i markedet – en konkurransevidning i favør av konkurrentene. Dette må vektlegges ved en eventuell lovendring.

Forholdet til EØS-regelverket

EØS-forpliktelsene innebærer en frihet til å velge organisasjonsform. Det er forbud mot tiltak fra medlemslandene som er konkurransevidende. Hvis en utenlandsk finansinstitusjon velger å drive sin virksomhet i Norge gjennom et heleid datterselskap, vil man ikke være omfattet av Finansdepartementets høringsforslag. Velger man derimot å drive virksomheten i Norge gjennom en filial, blir man omfattet av høringsforslagene.

En reorganisering fra heleid datterselskap til filial, kan oppfattes som et forbud mot en slik organisasjonstilpassing. Dette må anses som en uakseptabel hindring av friheten til å velge organisasjonsform. Det kan derfor stilles spørsmål ved om høringsforslaget er i samsvar med EØS-regelverket.

Kredittilsynets anbefalte løsning

Kredittilsynet ble av Finansdepartementet bedt om å utarbeide forslag til lovregler som generelt forbyr finansinstitusjoner å bruke sekundære forretningskjennetegn. Dette har Kredittilsynet gjort. Tilsynet har imidlertid valgt også å utarbeide et alternativt forslag – som de anbefaler. Dette forslaget ivaretar etter Kredittilsynets mening hensynene bak Finansdepartementets henvendelse.

Kredittilsynets forslag er en endring av Finansvirksomhetsloven § 2-17 til å lyde:

”Det juridiske foretaksnavnet skal fremgå i navnet eller av et tillegg til navnet til enhver finansinstitusjon som driver virksomhet i Norge”.

Dersom det brukes sekundære forretningskjennetegn og varemerker skal det ikke være tvil om hvilket foretak som står bak det aktuelle forretningskjennetegn eller varemerke. Foretak som benytter sekundære forretningskjennetegn og varemerker skal utarbeide retningslinjer for denne bruken. Retningslinjene skal godkjennes av Kredittilsynet.

Kredittilsynet kan ved enkeltvedtak nedlegge forbud eller gripe inn med pålegg mot bruk av sekundært forretningskjennetegn og varemerke dersom Kredittilsynet finner at det materielle og den informasjon som utarbeides og benyttes ikke er i samsvar med de godkjente retningslinjer.”

Kredittilsynets løsning ivaretar departementets intensjoner, samtidig som det enkelte foretak og den enkelte navnesak får en faglig og individuell vurdering og godkjenning av tilsynet. Det bør være en løsning som både bransjer, departement og andre aktører kan slutte seg til.

Vurdering

Det er etter Rådmannens oppfatning et rimelig krav at det skal fremgå hvilket foretak som står bak et forretningskjennetegn. Departementet går derimot alt for langt når de ønsker å forby bruk av såkalt sekundære forretningskjennetegn som bruker ordene "bank" eller "forsikring". Rådmannen har gjort en vurdering av de tre forhold som departementet fremholder som hovedargumentene for lovendringen.

Hensynet til konkurransen

Navnet på et morselskap bør fremgå av navnet til ethvert foretak som inngår i et finanskonsern. Så lenge dette er ivaretatt bør det være åpninger for at finansinstitusjoner fortsatt kan bruke ordene "bank" eller "forsikring" i sine navn. En eventuell pålagt navneendring kan bidra til forvirring overfor kundene, snarere enn å fjerne forvirring. En navneendring indikerer at det gjøres endringer i et selskaps organisering og struktur, noe som på ingen måte trenger å være tilfelle ved en pålagt navneendring.

Banksikringsordningen

Finansdepartementet peker på en viktig problemstilling når man hevder at kunder kan ledes til å tro at de er bedre sikret enn realiteten hvis man har innskudd i flere institusjoner innenfor samme juridiske enhet. Så lenge morselskapets navn fremgår av institusjonens navn, bør dette hensynet være ivaretatt.

Hensynet til taushetsplikten/kundens forhandlingsposisjon

Finansdepartementets bekymring i forhold til at taushetsbelagt informasjon kan tilfalle andre institusjoner innenfor samme foretak er også i noen grad berettiget. Hvis morselskapets navn fremgår av institusjonens navn, bør heller ikke dette poenget stå i veien for at en bank- eller forsikringsinstitusjon kan beholde ordet "bank" eller "forsikring" i sitt sekundærnavn.

Enkelte utenlandsk eide finansinstitusjoner velger å drive sin virksomhet i andre land gjennom filialer. De nasjonale filialene kan i visse tilfeller fortsette sin virksomhet gjennom sitt opprinnelige og lokale merkenavn. I de tilfeller det utenlandske morselskapet bare opererer i Norge gjennom sin filial, vil forholdene knyttet til åpenhet, banksikringsordningen og taushetsbelagt informasjon være uproblematisk.

Konklusjon

Finansdepartementet belyser problemstillinger, som er viktige for norske bankkunder.

Det er fornuftig med en gjennomgang av navneloven for finansinstitusjoner, som sikrer at et morselskaps navn fremgår av finansinstitusjoners navnevalg.

Departementets forslag går for langt og innebærer et for stort inngrep overfor institusjoners navnevalg.

Påtvungne navneendringer kan innebære et uforholdsmessig merkevare- og verditap for finansinstitusjoner og virke konkurransevridende og konkurransehemmende.

Det er grunn til å stille spørsmål ved om høringsforslaget kan være i strid med EØS-regelverket.

Kredittilsynet lanserer og *anbefaler* et alternativ som ivaretar departementets intensjoner og som gir mulighet til inngripen og påbud i de tilfeller intensjonene ikke ivaretas. Finansdepartementet bør støtte seg på Kredittilsynets anbefalte forslag.

Trondheim kommune

Rådmannen i Trondheim, 21.04.08

Inge Nordeide
rådmann

Hilde C. Larssen
rådgiver

Vedlegg:
Forslag til høringsuttalelse

Forslag til høringsuttalelse:

Vi viser til høringsbrev fra Finansdepartementet datert 15. februar 2008 i forbindelse med lovforslag om finansinstitusjoners navnebruk.

Trondheim kommune mener departementet setter fokus på viktige hensyn overfor norske bankkunder i høringsbrevet sitt, og er enig i at det er viktig å vektlegge hensynet til åpenhet, ryddighet og trygghet for norske bankkunder.

Det er etter Trondheim kommunes syn et positivt grep fra myndighetens side at det kommer skjerpede retningslinjer som forhindrer at en og samme bank kan operere fritt med flere merkenavn i det norske markedet på en slik måte at kunden tror at det dreier seg om forskjellige banker. Det oppleves også som positivt at det stilles krav til markedsføring slik at kunden forstår hvilken grad innskudd er sikret.

Det er imidlertid overraskende at departementet i sitt høringsbrev til lovforslaget omtaler Fokus Bank. Trondheim kommune har allerede i sin høringsuttalelse til Kredittilsynet, da Danske Bank søkte om tillatelse til å omdanne Fokus Bank til filial, gitt klart uttrykk for at selskapet fortsatt må få beholde merkenavnet Fokus Bank. At den foreslåtte lovendringen synes å ramme bruken av navnet Fokus Bank vil eventuelt være en uheldig og utilsiktet konsekvens av forslaget. Trondheim kommune har fulgt utviklingen i Fokus Bank nøye også etter at Danske Bank fikk konsesjon til å kjøpe Fokus i 1999 og etter omdanningen til filial.

Fokus Bank har tilpasset sin navnebruk i tett dialog med Kredittilsynet. Etter at det nå fremgår i all markedsføring, logocor og korrespondanse fra selskapet at det er "Fokus Bank – filial av Danske Bank" som er avsender, fremstår navnebruken som klar og tydelig. Derfor er det vanskelig å se at navnet "Fokus Bank – filial av Danske Bank" i noen som helst sammenheng kan forvirre kunder eller andre. Navnet tilkjenner på en helt klar måte hvilket selskap dette dreier seg om.

Trondheim kommune vil også bemerke den særlige tilknytningen Fokus Bank og bankens merkenavn har til Trondheim, hvor hovedkontoret ble etablert da Forretningsbanken AS i 1987 fusjonerte med en serie regionale forretningsbanker. Denne sterke identiteten og koblingen til Trondheim har bidratt til å underbygge Fokus Banks hovedkontorfunksjoner under skiftende eierskap.

Det er viktig at internasjonalt næringsliv oppfatter det som attraktivt å etablere virksomhet og skape aktivitet i Norge, og som i dette tilfellet, ser seg tjent med å beholde og utvikle et hovedkontor for sin norske virksomhet i en regionby. Trondheim kommune er opptatt av at norske myndigheter ikke gir utenlandske foretak uberettigede og urimelige pålegg som er konkurransevridende, tvilsomme i forhold til EØS-reglene og skaper uforutsigbarhet.

Trondheim kommune vil sterkt henstille departementet om å utforme lovforslaget slik at Fokus Bank kan bestå og utvikles samtidig som de beholder sitt innarbeidede og kjente navn. Så lenge det samtidig fremgår at virksomheten er en filial av Danske Bank vil intensjonene i lovforslaget fullt ut være ivaretatt.